

СЕЋАЊЕ НА ЖРТВЕ НАТО АГРЕСИЈЕ 1999. ГОДИНЕ

Комеморацијама у командама, јединицама и установама ВС и полагањем венаца и цвећа крај спомен-обележја страдалим припадницима ВЈ у свим гарнизонима, 24. марта обележен је Дан сећања на stradale у НАТО агресији на СРЈ.

Потпредседник Владе и министар одбране др Небојша Стефановић венац је положио крај Споменика погинулим у ратовима 1990–2000. и НАТО агресији на СРЈ 1999. године и у касарни „Топлички устанак“ у Куршумлији.

Начелник ГШ ВС генерал Милан Мојсиловић венац је положио крај спомен-обележја „Гласник са Стражевице“ на брду Стражевица. Заменик начелника ГШ генерал-мајор Петар Цветковић венац је положио крај Споменика палим борцима у ратовима 1990–1999. године у Прокупљу.

Делегација КоВ положила је венац код Спомен-капеле и Споменика жртвама НАТО агресије 1999. у центру Ниша.

Делегација Ратног ваздухопловства и ПВО, коју је предводио командант генерал-мајор Душко Жарковић, венац је положио крај спомен-обележја погинулим припадницима РР и ПВО, код зграде Команде у Земуну.

Командант Гарде генерал-мајор Миломир Тодоровић положио је венац крај спомен-обележја испред Клиничко-болничког центра „Др Драгиша Мишовић“.

Дан сећања на stradale у НАТО агресији традиционално се обележава у командама, јединицама и установама ВС.

108 ГОДИНА ОД ПОГИБИЈЕ МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА

Поводом Дана сећања на ваздухопловне жртве и 108. годишњице погибије првог српског pilota наредника Михаила Петровића, чланови ваздухопловне фондације „Пилот Михаило Петровић“ и Удружења надзвучних pilota „Ма2+“ 20. марта 2021. године одали су почаст нареднику Михаилу Петровићу, пуковнику Кости Милетићу и потпуковнику Јовану Југовићу пред њиховим вечним кућама на Новом гробљу у Београду. Тим чином симболично, примерно, достојанствено и доследно одали су пошту људима златним словима уписаних у вечнопис српског војног ваздухопловства.

ГОДИШЊИЦА ПОГИБИЈЕ ПОСАДЕ ХЕЛИКОПТЕРА Ми-17

Поводом шесте годишњице од ваздухопловне катастрофе 13. марта 2015. године, када је страдала четворочлана посада хеликоптера Ми-17 РВ и ПВО, два медицинска радника и беба која је превожена у Београд, група ваздухопловних ентузијаста на челу са Сашом Јовановићем, заставником I класе авиомеханичарем летачем, обишла је место пада хеликоптера положила цвеће и запалила свеће за покој душа погинулих.

НОЋНО ЛЕТЕЊЕ ХЕЛИКОПТЕРСКИХ ЈЕДИНИЦА РВ и ПВО И МУП-а

Обуку за летење у ноћу на хеликоптерима Ми-35 у 98.вбр

Пилоти и техничари из састава 714. противоклопне хеликоптерске ескадриле 98. ваздухопловне бригаде ових дана извршавају обуку за летење у ноћним условима на хеликоптерима Ми-35 у рејону аеродрома „Морава“. То је специфичан и веома захтеван вид оспособљавања пилота. Реализује се у циљу одржавања и подизања степена обучености припадника јединице за извршавање задатака у ноћу и у условима смањене видљивости.

Хеликоптери Ми-35 (војна ознака ХБ-47) намењени су за извођење борбених дејстава по циљевима на земљи у оквиру ваздухопловне ватрене подршке снага КоВ. Могу изводити дејства и по циљевима у ваздушном простору, вршити транспорт људства и терета, извиђачке и патролне задатке, као и десантирање тимова. Поседују заштиту од дејства пешадијског наоружања и опремљену су савременим уређајима за навигацију, дигиталним показивачима, електронским индикаторима и осматрачко-нишанским системима.

Групно летење хеликоптера МУП ноћу са наочарима

Групно летење хеликоптером ноћу у смакнутом поретку са наочарима за ноћно летење је врхунац обуке. Пилоти кроз њих виде предмете и објекте на земљи ноћу које иначе не би могли да видимо. Хеликоптерска јединица полиције пружа подршку САЈ-у, Жандармерији, Јединици за заштиту личности и објеката, Сектору за ванредне ситуације. Важну улогу има у помоћи и спасавању цивилног становништва у случају елементарних непогода. ХЈ МУП тренутно има 17 хеликоптера.

АКТИВНОСТ МИНИСТРА ОДБРАНЕ И НАЧЕЛНИКА ГШ

ОБИЛАЗАК ПРЕДУЗЕЋА “КОСМОС”

Потпредседник Владе и министар одбране др Небојша Стефановић посетио је данас, у оквиру дводневне посете Републици Српској, предузеће за ремонт радарских, ракетних и рачунарских система “Космос” у Бањалуци. Министар одбране састао се овом приликом са руководством “Космоса” и делегацијом Министарства енергетике и рударства Републике Српске, које је ресорно министарство за ово бањалучко предузеће, а тема разговора били су актуелни пројекти и досадашња сарадња.

ОБИЛАЗАК КОМПАНИЈЕ “ОРАО”

Потпредседник Владе и министар одбране др Небојша Стефановић обишао је данас, заједно са министром привреде и предузетништва Републике Српске Вјекославом Петричевићем, компанију “Орао” за производњу и ремонт у Бијељини, на крају дводневне посете Републици Српској. Стефановић се захвалио на срдечном дочеку и нагласио да је реч о стратешкој компанији која ремонтом мотора продужава животни век наших “орлова” и на тај начин омогућава да наше Ратно ваздухопловство има веће капацитете да модернизује даље своју флоту.

ОБИЛАЗАК 250. рбр за ПВД

Начелник Гш Војске Србије генерал Милан Мојсиловић обишао је данас Команду 250. ракетне бригаде за противваздухопловна дејства, у касарни „Бањица“ у Београду. Током обиласка, начелник Генералштаба је остварио увид у достигнути ниво стања, оперативних и функционалних способности 250. ракетне бригаде за противваздухопловна дејства и тежишне задатке које јединица извршава у овом периоду године.

Генерал Мојсиловић је у наставку обишао спомен-собу 250. ракетне бригаде, која чува успомену на историјат и ратни пут јединице, у оквиру којег се посебно издваја херојски отпор НАТО агресији на Савезну Републику Југославију 1999. године. Начелник Гш је изразио задовољство оствареним напретком у изградњи способности 250. ракетне бригаде за ПВД, који је видљив у свим сегментима, и похвалио несегично залагање и професионализам припадника јединице.

ВАЗДУХОПЛОВНА ХРОНОЛОГИЈА

- 1. априла 1921. године, у Петроварадину је основан Ваздухопловни арсенал, као подршка ваздухопловно-техничког обезбеђења нашег војног ваздухопловства.

- 1. априла 1947. године, формиран је ЈАТ.

- 2. априла 1917. године, организована је Радиоавијатичарска служба Српске војске и попуњена свршеним слушаоцима првог курса Радиоавијатичарске службе.

- 5. априла 1941. године, око 20 часова Команда ваздухопловства војске Краљевине Југославије наредила је да све јединице и установе ваздухопловства буду 6. априла у зору у стању пуне приправности и наоружане.

- 6. априла 1941. године, немачко ваздухопловство је без објаве рата бомбардовало Београд. У ваздушним борбама у априлском рату погинуло је 135 југословенских летача, а ловачка авијација и ПАО обориле су 98 немачких авиона.

- 14. априла 1938. године, полетео је први прототип авиона ИК-3. За командама је био пробни пилот, капетан II класе Никола Бјелановић.

- 14. априла 1941. године, рано изјутра, генерал Боривоје Мирковић је предао команду над Ваздухопловством пуковнику Петру Вукчевићу.

- 16. априла 1944. године, савезници (САД) први пут бомбардују Београд.

- 19. априла 1909. године, извршен је први лет српског слободно летећег балона у Минхену.

- 21. априла 1924. године, фирма „Прва српска фабрика аероплана Живојин Рогожарски“, протоколирана је од стране Индустијске коморе у Београду и започела је са радом.

- 22. априла 1929. године, основан је Савез аеронаутичких индустрија Краљевине СХС.

- 22. априла 1934. године, извршен је први лет првог ловачког авиона домаће конструкције ИК-1.

- 22. априла 1944. године, на аеродрому Бенина (Либија), формирана је 1. ескадрила НОВЈ, са авионима Спитфајер, у саставу РАФ „352nd Yugoslav Squadron RAF“.

- 28. априла 1962. године, отворено је ново ваздушно пристаниште “Београд” у атару сремског села Сурчин. Отварањем овог аеродрома престао је ваздушни саобраћај са аеродрома подно Бежанијске косе.

- Априла месеца 1936. године, извршен је пријем нове зграде Штаба Ваздухопловства Војске у Земуну, изграђене према пројекту архитекте Драгише Брашована.

ГЕНЕЗА ВАЗДУХОПЛОВНОГ ВОЈНО-ВETERАНСКОГ КОРА У СРБИЈИ

Уводне напомене

Војно ваздухопловство у Србији настало је 24. децембра 1912. године, када је у Нишу формирана Ваздухопловна команда на челу са мајором Костом Милетићем. Ваздухопловство је настало у Првом балканском рату. Учествовало је и у Другом балканском рату. У Великом рату српско ваздухопловство је остварило велике учинке 1914. и 1915. године, прошло албанску голгуту, на Крфу се опоравило и на Солунском фронту васкрсло. У оквиру савезничких снага, српско ваздухопловство добија савремену организацију и средства. Школован је кадар, па је на крају рата Српска аеропланска ескадра имала физиономију озбиљног ваздухопловства. Након пробоја Солунског фронта и ослобођења Отаџбине Српско ваздухопловство било је основа за формирање ваздухопловства Краљевине СХС, касније Југославије.

У међуратном периоду ваздухопловство је израсло у род војске. У Априлском рату ваздухопловци су стали на браник отаџбине. У току НОР-а изграђено је снажно ваздухопловство дајући добринос ослобођењу од фашистичке окупације. Развој је настављен је у оквиру југословенског ваздухопловства, као и државних заједница са префиксом „југословенско“, да би 2006. године Србије, као самостална и суверена држава, поново добила своје војно ваздухопловство – РВ и ПВО.

У лету дугом 109 година РВ и ПВО је изњедрило десетине хиљада ваздухопловаца који су уградили себе у његов развој. Продефиловали су ешелони ваздухопловних ветерана у различитим формацијама али у једној униформи – плавој као небо које су чували и бранили. Њихов вечни траг је залог будућности нашег вида и зато заслужују поштовање, достојно место у сваком празничном строју и достојанствен статус и положај у друштву. Организовањем у ваздухопловни војно-ветерански кор они ће до обезбедити, ослономцем на светле традиције и уз ослонац на садашњу и генерације које долазе.

Генеа ваздухопловног војно ветеранско кора сеже у другу деценију XX века и простире се до касних деведесетих, да би се наставила у XXI веку.

СРПСКИ АЕРОКЛУБ

После Првог светског рата у Европи је, по угледу на предратна искуства у раду ваздухопловних организација, и по препорукама Међународне ваздухопловне федерације (ФАИ) за даљи развој и афирмацију ваздухопловства, и у Југославији рађа се идеја о потреби оснивања националног аероклуба. У ширењу те идеје и њеној афирмацији предњачили су српски пилоти, који су пред рат и током рата, школовани у Француској или на Солунском фронту, где су долазили у додир са авијатичарима из савезничких држава, и од њих примали информације и сазнања о националним ваздухопловним организацијама. Врло брзо такве идеје су, наишавши на плодно тле, и успешно реализоване.

У Београду је 22. октобра 1921. године група резервних авијатичара, окупљених у кафани „Код белог орла“ донела одлуку да се формира „Српски аеро-клуб“, по угледу на француски аеро-клуб. Иницијатори и оснивачи били су српски авијатичари ратни ветерани са Солунског фронта. За председника је изабран Матија Хођера, за секретара Сава Микић, за благајника Драгиша Вујић и за библиотекара Сава Симић.

Наредне године промењен назив у Аероклуб Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Аероклуб је неколико пута мењао име, од 1928. званичан назив му је Аероклуб Краљевине Југославије „Наша крила“, и коначно од 1935. године Краљевски југословенски Аероклуб „Наша крила“. Клуб је постао члан ФАИ од свог оснивања.

УДРУЖЕЊЕ РЕЗЕРВНИХ АВИЈАТИЧАРА

Удружење резервних авијатичара (УРА) основано је 1928. године. Први председник је био пуковник Коста Милетић. После три године постојања. Удружење резервних авијатичара се 15. фебруара 1932. ујединило са Аероклубом Краљевине Југославије „Наша Крила“.

Удружење резервних авијатичара обновљено је новембра 1936. године и за председника је, поново, изабран пуковник Коста Милетић. Удружење је престало са радом 1941. године, након окупације од стране немачке фашистичке силе.

Удружење резервних авијатичара имало је задатке: да заступа, брани и достојно репрезентује резервни ваздухопловни кадар; да окупљањем зближи и развије дружељубље код свих резервних ваздухопловаца и аеронаутичких стручњака; да омогући својим члановима усавршавање у аеронаутичком позиву; да упознаје своје чланове са свим аеро новинама у земљи тако и у иностранству и то путем живе речи, литературе и других средстава која му буду стајала на расположењу; да врши пропаганду у корист националног ваздухопловства средствима којима буде располагало; да регулише сва животна питања Удружења и његових чланова, итд.

Резервни авијатичари су 1933. године основали своју Кредитни задругу. Задруга је била директан резултат идеја и рада Удружења резервних авијатичара и конкретно је допринела решавању материјалних и социјалних проблема. Иза задруге стајала ваздухопловна индустрија као снажан материјални гарант.

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНИСАНИХ ВОЈНИХ ЛЕТАЧА И ПАДОБРАНАЦА

У периоду од 1945. до 1991. године није било организовања ваздухопловних војних ветерана.

Удружење пензионисаних војних летача и падобранца Југославије основано је 16. априла 1992. године. Први председник био је генерал потпуковник Чедо Ковачевић, пилот. Удружење је имало секције у Новом Саду, Подгорици и Нишу. Од 2010. године делује као Удружење пензионисаних војних летача и падобранца Србије са секцијама у Нишу и Новом Саду. У међувремену новосадска секција је престала са радом.

ДАН ВАЗДУХОПЛОВНИХ ВОЈНИХ ВETERАНА

Могуће је да удружење „Ветерани РВ и ПВО“ за свој дан узме датум када је расформирана прва борбена јединица српског ваздухопловства „Приморски аероплански одред“, а то је 12. мај 1913. године, у време Првог балканског рата. Наиме, то је први пут у историји српског ваздухопловства да је јединица после борбеног задатка стављена у стање мировања. С обзиром да је ситуација на српским границама тада била неизвесна, убрзо је почео и Други балкански рат, механичари и војници наставили су рад на дотеривању и упознавању ваздухопловног материјала, а пилоти су повремено вршили тренажне летове.

Могући су и други датуми, што све зависи од предлога и расположења ваздухопловних ветерана Србије – пилота, навигатора, специјалиста летача, авиомеханичара и специјалиста летача и свих авијатичара, радараца, војиноваца, везиста, инжињераца, логистичара, метеоролога, санитарлија и других.

Ловачки авион МиГ-35 ушао у наоружање руске војске

Нови вишенаменски борбени авиони 4++ генерације МиГ-35С су ушли у наоружање Ваздушно-космичких снага руске армије судећи по графикону који је публикован у званичном гласилу руске армије „Красная звезда“. На њему се види да су авиони МиГ-35С испоручени јединицама ВКС у оквиру програма опремања руске армије. Ове летелице су испоручене пре уговореног рока.

МиГ-35 представља вишенаменски ловачки авион 4++ генерације, Резултат је дубоке, свеобухватне модернизације борбених апарата МиГ-29К/КУБ и МиГ-29М/М2. Превасходно је намењен за остваривање апсолутне ваздушне превласти на малим и средњим раздаљинама (тактички ловац). Поред примарне ловачке улоге, овај авион је оспособљен и да изводи веома прецизне нападе по копненим и поморским снагама непријатеља, па се може сврстати и у категорију ловца-бомбардера. Иновативним конструкторским решењима, знатно је увећана борбена носивост убојног терета, а интеграцијом јачих а истовремено економичнијих мотора и додатног простора за гориво, увећан је његов оперативни борбени радијус. (Извор: RUSSIA BEYOND - СРБИЈА, 12.03.2021.године)

„Сухој“ и „МиГ“ се спајају у једну компанију

После састанка са руководством Уједињене авионске корпорације (ОАК), „Ростех“ је донео одлуку о престанку постојања „Сухоја“ и „МиГа“ као независних правних лица. Према извештајима медија, предузећа ће бити спојена у Корпоративни центар за изградњу авиона, који ће бити подређен „Туполеву“, „Иљушину“ и „Иркуту“. „Ростех“ је објаснио да ће конструкторска одељења за дизајн и њихови брендови остати, те да ће се само променити организациони облик правних лица. Државна корпорација планира да створи Јединствени центар за инжењеринг и дизајн ОАК-а, који ће објединити све ваздухопловне конструкторске бироје. У октобру 2018. Владимир Путин је потписао указ о преносу 92,31% акција ОАК-а на „Ростех“, а процес се завршио у марту 2020. Током интеграције, корпорације су развиле програм за оптимизацију процеса управљања и производње. „Сухој“ је највећи руски ваздухопловни холдинг који производи борбене и цивилне авионе марке „Су“ и „Бе“. Произвођач авиона „МиГ“ производи модерне ловачке пресретаче, мултифункционалне борбене авионе и лаке авионе опште намене. (Извор: Восток.рс, 18.03.2021.године).

Застрашујући звук ловца Сухој-57

Новинари америчког листа „Popular Mechanics“ скренули су пажњу на звук, који се чује током лета руског ловца 5. генерације Су-57. Коментаришући снимак лета 4 авиона на малој висини, аутори су нагласили да се чује нешто слично крику митског бића банши или на рад мотора ванземаљског брода. Нови ловац издаје необично снажан заглушујући звук док се приближава. Када се авион појави он прелази у језив крешендо. Руски вишенаменски ловац Су-57 је авион 5. генерације, створен уз помоћ стелт технологија. То је универзална летелица, која са истим успехом може да решава и задатке стицања надмоћи у ваздуху, као и задатке пресретања мета мале величине уз гађање копнених циљева. Има све карактеристике 5. генерације - смањену радарску видљивост, свеобухватан преглед радарског система, могућност интеграције у јединствени информативни простор операције ваздух-земља, суперманеврисање, као и „паметну“ пилотску кабину. (Спутњик, 02.03.2021.

Срушио се авион казахстанске граничне полиције

Авион Ан-26 срушио се приликом слетања на аеродром у Алматију у Казахстану. Према прелиминарним подацима казахстанских власти, погинуле су 4 особе. Агенција Интерфакс наводи да се у авиону налазило 6 особа, и да авион припада казахстанској граничној полицији. На снимцима који су постављени на друштвеним мрежама види се да је летелица преврнута и да је у пламену. Авион је летео из Нур Султана, главног града Казахстана. (Извор: РТС, РОЈТЕРС, 13. март 2021. године)

Срушио се авион британске морнарице

Млазњак британске краљевске морнарице срушио се у Корнволу након што су се двојица пилота катапултирала. Према првим информацијама пилоти нису животно угрожени. Британско министарство одбране потврдило је да је авион који се срушио припадао ваздухопловној ескадрили 736 чија је база на полуострву Лизард. Пилоти су хеликоптером пребачени у болницу Дерифорд а њихове повреде „нису опасне по живот“. Министарство одбране саопштило је, такође, да су пилоти „медицински збринуте и да ће бити покренута истрага о узроцима пада авиона“. Полиција Девона и Корнвола је такође саопштила да се њени припадници налазе „у области Сент Мартинс у Хелстону где се авион срушио“. (Извор: РТС, СКАЈ ЊУЗ, 25. март 2021.)

Срушио се хеликоптер турске војске

Девет особа је настрадало, а четири су повређене приликом пада војног хеликоптера у југоисточној Турској. Хеликоптер се срушио у граду Татван у провинцији Битлис, насељеној претежно Курдима. Војни хеликоптер је полетео из провинције Бингол нешто пре 11 часова. Након пола сата лета нестао је са радара, па је покренута истрага. Девет војника је погинуло, а четири повређена су пребачена у болницу. Узрок пада хеликоптера још није познат. (Извор: РТС, РОЈТЕРС, 4. март 2021. године)

Пијани украјински официр сударио се аутомобилом са Мигом-29

На друштвеним мрежама су се појавиле фотографије које показују исход судара „фолксваген турана“ и Мига-29 у украјинској војној бази. Ваздухопловни официр у алкохолисаном стању био је за воланом аутомобила приликом судара, који је изазвао пожар што је нанело значајну штету војном ловцу. Команда украјинског ваздухопловства објавила је детаље инцидента убрзо након што се десио 10. марта, али су се фотографије појавиле неколико дана касније. (Извор: РТС, DRIVE, 14. март 2021. године)

Американци признали неуспех Ф-35

РВ САД се помирило са неуспехом авиона Ф-35, који је деценију био покушај да се замени главни амерички ловац Ф-16, пише „Форбс“. Преговори америчког РВ о потреби производње лаких ловаца представљају признање да су ловци Ф-35 „Лајтнинг II“ доживели неуспех - наводи се у чланку. Аутор додаје да је услед раста конкуренције конструкција новог авиона сложена, што је успорило развој, повећало трошкове и смањило поузданост пројекта. На крају је руководство РВ одлучило да не може да компензује проверене Ф-16 са истим бројем авиона Ф-35. Аутори сматрају да је велика вероватноћа да ће се, у случају да америчко РВ покрене нови програм, сценарио поновити, а нови ловац бити исто тако скуп, непоуздан и пресечан као Ф-35. (Новости он лине, 02.03.2021.)

ISSN (Online) 2560-4708

Ваздухопловни билтен излази месечно у електронској форми. Намењен је члановима УПВ.ПИС, ваздухопловним ветеранима и љубитељима ваздухопловства.
Уређење и припрема: Златомир Грујић и Милан Ракић.
Е-пошта: zlgrujic@gmail.com, www.udruzenjepvpls.org